

Danielsen
videregående skole

Høring - forslag om endringer i privatskoleloven (ny friskolelov)

Høringsuttalelse fra Danielsen Videregående Skole

Vi viser til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 17.10.2014 og takker for anledningen til å komme med merknader til forslaget om ny friskolelov. Danielsen Videregående Skole er en kristen friskole beliggende i Bergen. Skolen har vært drevet som privat videregående skole siden 1932. Vi er medlemmer av Kristne Friskolers Forbund og henviser til KFFs høringsuttalelse som supplement til vår egen. Vår uttalelse følger høringsnotatets oppbygning.

Kap. 2 Lovens tittel

”Departementet ønsker å gjeninnføre begrepet friskoleloven og friskoler. Begrepet friskoler vil vise til skoler som er i privat eie og som er godkjent med rett til statstilskudd etter friskoleloven.” Vi er enig i departementets vurdering her, og vi deler departementets forståelse av forskjellen mellom friskoler og privatskoler. Vi foretrekker at lovens navn blir ”Lov om friskolar” eller ”Lov om frie skolar” heller enn ”Lov om frittstående skolar”, som er departementets forslag. Vi synes begrepet ”frittstående skolar” er unødvendig tungvint, og viser til at departementet selv også vil bruke kortformen ”friskolelova” som navn på loven.

Kap. 3 Godkjenningsordningen

Vi ser at det er nødvendig med en godkjenningsordning for friskoler som skal motta statsstøtte, og at godkjenningen må omfatte både innhold, lokaler og rammevilkår for drift angitt i søknaden. Vårt primære standpunkt er så at når lovens krav til innhold, lokaler og driftsplan er oppfylt, skal skolen ha **rett** til å bli godkjent. Vi slutter oss til departementets vurdering om at ”hovedregelen skal være at dersom vilkårene anses oppfylt, skal godkjenning gis”. Det er en menneskerett (foreldrerett) å kunne starte og drive alternative skoler på filosofisk og religiøst grunnlag, og for at denne retten skal være

Gate	Sted	Telefon	Telefaks	Tlf. lærerv.	E-post	URL	Org. nr.
Nygaten 8	5017 Bergen	55 55 98 00	55 55 98 20	55 55 98 30	danadm@danielsen-skoler.no	www.danielsen-skoler.no/dvs	989 077 457

reell i et demokratisk samfunn der alle innbyggerne bidrar til fellesskapet etter allmenngyldige prinsipper, må staten stille økonomiske midler til disposisjon for slike skoleeiere. Vi går derfor imot ordningen med at vertskommunen/fylket skal kunne frarå oppstarten av en friskole med henvisning til økonomiske og andre konsekvenser for vertskommunens/fylkets eget skoletilbud. Vi ønsker også velkommen en utvidelse av godkjenningsgrunnlaget til å gjelde såkalte "profilskoler". Forslaget om å endre "religiøst grunnlag" til "livssynsgrunnlag" støttes også.

Departementet spør ellers om friskoler som tilbyr yrkesfaglig opplæring skal ha et ansvar overfor sine elever som ikke får tilbud om læreplass, slik at de må tilby Vg3 i skole. Vi mener at dette etter avtale med (for eksempel) fylkeskommunen må kunne legges på en friskole, men at friskolene ikke skal ha **plikt** til å ta et slikt ansvar, da mange av disse skolene vil være forholdsvis små og ha et mye mindre nettverk enn de fylkeskommunale skolene.

Kap. 4   Krav til innhold og vurdering

Vi er enig i departementets vurderinger her, for eksempel når det sies: "Etter departementets syn er det ønskelig at frittstående skoler også etter ny lov kan få godkjent egne læreplaner for ett eller flere fag, samt egen fag- og timefordeling", og "På denne bakgrunn mener departementet at frittstående skoler kan søke godkjenning for en fag- og timesammensetning som avviker fra den offentlige fag- og timefordelingen med inntil fem prosent for på denne måten styrke og synliggjøre sin særegenhet".

Vi er ellers glad for Udirs høring om fleksibilitet i fag- og timefordelingen i videregående opplæring og håper at det snart blir konkludert i den saken. Det må være selvsagt at en større fleksibilitet i slike saker må gjelde både fylkeskommunale og frie skoler i samme grad og etter samme prinsipp.

Vi støtter også departementets forslag om godkjenning av IB-skoler i Norge.

Kap. 5   Kompetansekrav for undervisningspersonalet

For oss er det helt selvsagt at "undervisningspersonalet i private (sic) skoler må fylle de samme kompetansekravene som undervisningspersonalet i offentlige skoler". Når det gjelder bestemmelsen om at skoler som er godkjent på religiøst grunnlag kan sette krav om tilleggskompetanse ved tilsetting av undervisningspersonale, ønsker vi at den skal bli stående. Departementet skriver selv at om den tas bort vil det ikke innebære noen realitetsendring. Da mener vi at den like godt kan stå.

Departementet viser ellers til at dette synes å være en sovende paragraf, men det kan være tilfeldig. For oss, som for andre friskoler, kan det være aktuelt å tilby eller kreve videreutdanning av ansatte for å dyktiggjøre dem til å arbeide i et skoleslag som på noen områder har karakteristika som skiller dem fra andre skoler. Det er her snakk om faglig og/eller pedagogisk kompetanseheving. Dersom

friskoler skal være reelle alternativer, kan det være hensiktsmessig å beskytte adgangen til å kreve slik tilleggskompetanse.

Kap. 6   Inntak av elever

En hovedsak for oss i dette kapitlet er at alle elevrettigheter i offentlig skole også må gjelde i friskoler. Vi har vårt eget inntaksreglement som hvert år vedtas av skolens styre. Dette ligger i alle henseender nær opptil fylkets inntaksreglement, og slik vil det naturlig være. Vi ser ikke behov for at friskoleloven trenger en ny bestemmelse om hjemmel for offentlig forskrift til å regulere inntak av elever til friskolene nærmere. Ellers har vi ingen merknader til dette kapitlet.

Kap. 7   Inntak av voksne

Voksne elever har ikke de samme valgmuligheter som ungdom når det gjelder adgangen til å gå på friskole. Dette er uheldig. Vi mener at videregående skole skal prioritere ungdom med rett til utdanning, men dette bør ikke utelukke at også voksne søkere med rett skal kunne prioriteres til plasser avsatt til dem, slik gjeldende regelverk tillater. I tilfeller der slikt inntak skal bygge på en realkompetansevurdering, bør skolen selv ved hjelp av sakkyndige kunne gjøre denne vurderingen. Det vil spare tid og byråkrati og gi trygghet for søkeren, som kan få et raskt svar.

”Videre mener departementet at det fortsatt bør være hovedregelen at voksne uten rett til videregående opplæring ikke kan tas inn på frittstående videregående skoler”. Dette mener vi er en urimelig forskjellsbehandling, til skade for de søkerne det gjelder, som kunne ha fått et tilpasset tilbud og en ny start nettopp gjennom en friskole. Vår egen skole har hatt syn for slike elever helt siden starten i 1932, og engasjementet for de som faller utenfor A4-systemet av ulike grunner, har i de senere årene særlig vært ført videre ved Danielsen Intensivgymnas. Vi mener at det må være rom blant friskolene for skoler med undervisningstilbud spesielt organisert for voksne, det vil si mulighet for å kunne komprimere fag og ta fag på tvers av grensene mellom Vg1-, Vg2 - og Vg3-nivået. Et slikt tilbud må kunne gis, først til voksne med rett, og dernest til voksne uten rett til opplæring, men med et stort behov for å ”komme videre i livet”. Departementet skriver: ”Opplæring spesielt organisert for voksne med rett til videregående opplæring kan tas inn i lovens § 2-1 andre ledd som et eget godkjenningss grunnlag.” Vi støtter dette, med det tillegget som er nevnt ovenfor.

Kap. 9 Kompletterende undervisning

Vi har i vårt personale medarbeidere som har vært ansvarlig for kompletterende undervisning i utlandet, og vi utfordrer departementet til å gi rom for fleksible og romslige ordninger når det gjelder slik undervisning.

Kap. 10 Skolevirksomhet, bruken av skolepenger og statstilskudd, tilsyn, reaksjonsformer mv.

Vi er en non-profit organisasjon og er fornøyd med å være det. Men vi ser at dersom vi hadde høyere inntekter kunne vi gjort enda mer for våre elever i form av bedre lokaler og utstyr, og mer tilrettelegging og oppfølging. Slik det er i dag mister vi på grunn av et stivbent regelverk inntekter som kunne ha kommet elevene til gode. Vi støtter derfor helhjertet at det i ny friskolelov "foretas en viss utvidelse av adgangen til å drive annen virksomhet på vilkår av at utbytteforbudet også skal gjelde slik virksomhet, slik at inntektene også fra denne virksomheten kommer elevene til gode". Vi viser her til KFFs uttalelse, som er ganske utfyllende på dette punktet. Vi støtter også KFFs uttalelse på punktene om minste elevtall (kap. 10.5 i departementets høringsnotat) og bruken av statstilskudd og skolepenger (kap. 10.6 i departementets høringsnotat).

Kap. 11 Innføring av karantenebestemmelse

Vi har ikke sterke innvendinger mot dette forslaget, og ser at det i noen tilfeller kan skape klare linjer. For at dette skal fungere godt og skoleeier ha full rettsikkerhet, er det viktig med klare definisjoner og tydelige grenseoppganger med hensyn til vilkårene for å kunne bli satt i karantene.

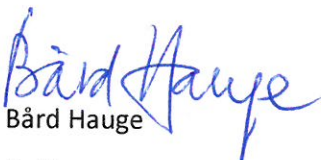
Kap. 12 Rammebetingelser for godkjente skoler

Vi er skuffet over at departementet ikke er villig til å gå gjennom tilskuddsgrunnlaget og prinsippene for KOSTRA-beregningene med skjerpet blikk. Her kjenner vi på at selve systemet hindrer likebehandling av frie og offentlige skoler. Noe av mangelen kan rettes opp ved stadig økende bevilgninger til bygg og anlegg ("kapitaltilskudd"), men også her er veien veldig lang fram til likebehandling. Det beste hadde vært å få alle reelle kostnader ved skoledrift lagt inn i tilskuddsgrunnlaget. Da kan vi leve med en fortsatt støttesats på 85 %. Vi utfører en viktig oppgave for samfunnet til en rimelig pris og mener vi bør få anerkjennelse for dette ved at vi får kompensasjon for de reelle kostnadene.

Under kap. 12.4 og 12.5 omhandles 20-dagersregelen og de to telledatoene for elever i frie skoler. Departementet registrerer selv at man ved å ha to telledatoer (1. oktober og 1. april) for friskolene, og bare én telledato (1. oktober) for de offentlige skolene, korrigerer tilskuddet for frafall, men ikke tilskuddsgrunnlaget. I de fleste tilfeller slår dette negativt ut for friskolene, fordi frafallet i et elevkull vil være større mot slutten av et skoleår enn ved begynnelsen av det. Departementet påpeker at det er nødvendig med to telledatoer for friskoler, fordi det stilles strengere krav til kontroll med øremerket statlig tilskudd enn med rammetilskudd, som de offentlige skolene nyter godt av. I tillegg påpekes det at "dersom den andre telledatoen bortfaller, vil dessuten et insentiv til å holde på elever falle bort for privatskolenes del". Vi er skuffet over denne argumentasjonen, som bygger på mistillit til de frie skolene. Det er ikke økonomiske overveininger som gjør at vi legger oss i selen for å få flest mulig av våre elever til å fullføre skolegangen hos oss på en best mulig måte. Det er omsorgen for eleven. Men det er klart at det føles som et slag i ansiktet når vi til slutt ikke får økonomisk støtte for den eleven vi strevde mest med og brukte store ressurser på, og som fullførte året og fikk sitt vitnemål, men som hadde mye udokumentert fravær på vinteren og vårparten. Vårt primære standpunkt er at 20-dagersregelen er urimelig og bør avvikles. Sekundært mener vi at dersom regelen videreføres, må den ikke ramme tilskuddet for elever som fullfører skoleåret, enten ved å få standpunktkarakter eller eksamenskarakter i sine fag. Elever som faktisk slutter må skolene selvsagt melde fra om.

I spørsmålet om antall elevtelling støtter vi KKFs forslag om å foreta kun én elevtelling i begge skolegrupper.

Bergen, 14. januar 2015

Bård Hauge

Rektor

Danielsen Videregående Skole